

Motion till riksdagen 2024/25:3349

av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S)

med anledning av prop. 2024/25:102 Lättnader i strandskyddet – ett första steg

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag som reglerar fri passage och säkerställer att allmänheten även i fortsättningen har tillgång till våra gemensamma stränder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I vårt starka samhälle ska det gå att leva, bygga och uppfylla drömmar i hela landet. Socialdemokraterna har därför länge drivit på för en differentiering av strandskyddet utifrån landets olika förutsättningar. I glesbygd och på landsbygden finns det större tillgång till stränder och ett lägre exploateringstryck än i städer och därmed även goda möjligheter att bygga bostäder och skapa jobb utan att stränder blir otillgängliga för allmänheten.

När vi socialdemokrater satt i regeringsställning tillsatte vi utredningen Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78) som även ligger till grund för den nuvarande regeringens förslag. Med utredningen som utgångspunkt presenterade vi sedan proposition 2021/22:168 En ökad differentiering av strandskyddet.

I vår proposition differentierade vi strandskyddsreglerna efter landets varierande tillgång till sjöar och stränder, liksom befolkningstäthet och exploateringstryck. Vid platser där trycket är högt, som i exempelvis storstäder och områden med höga naturvärden, föreslog vi ett stärkt skydd. Vid platser där trycket är lågt, som i glesbygd och på landsbygden, ville vi införa lättnader i strandskyddet. På så sätt kunde vi både värna allemansrätten och ge landsbygden möjlighet att utvecklas.

Vi föreslog att byggandet nära stränder i glesbygd och små tätorter skulle underlättas. Lättnader skulle gälla i strandnära utvecklingsområden som kännetecknades av bl.a. god tillgång till obebyggda strandskyddade områden och ett lågt bebyggelsestryck. Fler skäl skulle beaktas vid upphävande och dispens från strandskyddet, bl.a. en- och tvåbostads-

hus, komplementbyggnader till sådana hus samt byggnader eller småskalig verksamhet som hade nytta av ett strandnära läge.

Ett upphävande av eller en dispens från strandskyddet skulle inte omfatta ett område som behövdes för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten. Vid bedömningen av storleken på det området som behövdes för fri passage borde hänsyn tas till möjligheterna att utöva friluftsliv i området mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna.

För att öka det lokala inflytandet föreslog vi att kommunerna skulle ges möjlighet att peka ut strandnära utvecklingsområden i en översiktsplan enligt plan- och bygglagen. Översiktsplanen skulle beaktas vid bedömningen av om en viss plats låg inom ett strandnära utvecklingsområde.

Strandskyddet skulle förstärkas i områden av särskild betydelse för djur- och växtlivet, där bebyggelsestrycket var högt eller där efterfrågan på mark till fritidshusbebyggelse var mycket stor. Upphävande eller dispens skulle inte få innebära att den långsiktiga tillgången till eller förutsättningarna för att bevara värdefulla strand- och vattenområden försämrades.

Vi föreslog också lättnader i strandskyddet för små sjöar som var mindre än en hektar och vattendrag som var smalare än två meter. För att inte begränsa allmänhetens tillgång till stränderna säkerställde förslaget alltid fri passage vid strandlinjen.

Ett fungerande strandskydd hade därmed kunnat vara på plats redan den 1 juli 2022. Men det röstade Tidöpartierna nej till. Nu presenterar regeringen ett förslag som har sin grund i samma utredning men som inte garanterar fri passage till stränderna.

Allemansrätten garanterar att alla kan bada, vandra och njuta av naturen. Vi socialdemokrater tycker att det är helt självklart att stränderna ska vara tillgängliga för alla i samhället, och inte bara några få. Regeringen måste därför återkomma med förslag som tydligt reglerar fri passage och säkerställer att allmänheten även i fortsättningen har tillgång till våra gemensamma stränder.

Anna-Caren Säterberg (S)

Björn Petersson (S)

Johan Löfstrand (S)

Malin Larsson (S)

Joakim Järrebring (S)

Jytte Guteland (S)

Sofia Skönnbrink (S)